

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MENORCA

7097***Declaració de les Pedreres de s'Hostal (Ciutadella) com a bé catalogat i inscripció en el Catàleg insular de Patrimoni Històric***

Es fa públic que el Ple de Consell Insular de Menorca en sessió de caràcter ordinari de 19 de juny de 2017, adoptà, entre d'altres, l'acord següent:

Primer. Declarar bé catalogat, i inscriure en el Catàleg insular del Patrimoni Històric del Menorca, les Pedreres de s'Hostal de Ciutadella, segons la descripció següent:

Identificació del bé

Situació

Pedreres de S'Hostal. Camí Vell, km 1,5. Polígon 17, parcel·la 27 del municipi de Ciutadella.

Codi de registre de Patrimoni Històric del CIM: 07015 – 001982 – SEV-E01

Inventari de Protecció del patrimoni històric etnològic de Ciutadella de 1987: SET-E1

Proposta de número del Catàleg Insular del Patrimoni Històric: 28

Referència cadastral: 07015A017000270000OI.

Localització: polígon 17, parcel·la 27. HORTAL TRIAY. CIUTADELLA DE MENORCA (ILLES BALEARS)

Registre de la propietat:

Finca de Ciutadella núm: 34639

Codi registral únic de finca: 07007000371072

Consta en l'annex 5 del Catàleg de pedreres inactives del Pla Director de Pedreres de les Illes Balears de 1999 amb els registres

205 376 1955 Hostal 1 Ciutadella Menorca Arenisca

206 377 1955 Hostal 2 Ciutadella Menorca Arenisca

Consta en l'annex 7 del Catàleg de pedreres d'interès etnològic del Pla Director de Pedreres de les Illes Balears de 1999 amb el registre:

41 MONTEFÍ-S'HOSTAL

Descripció

Recinte petri excavat artificialment en el subsòl rocós de la plataforma del miocè de Ciutadella, amb la finalitat d'extreure marès per a l'activitat constructiva. Té 5 hectàrees d'extensió i es troba definit per una zona superior al voltant de les pedreres, una zona excavada formada per diverses pedreres a cel obert d'extracció manual documentades des del segle XIX i connectades per camins, i una altra zona formada per dues grans pedreres d'extracció mecànica, amb activitat entre els anys 1960 i 1994.

Aquestes tècniques diferents, la manual i la mecànica, d'extracció del marès, han configurat amb el temps dos espais molt diferenciats:

- La pedrera vella: que correspon a l'explotació manual del jaciment i, en conseqüència, el seu aspecte tendeix a ser poc ordenat i formant laberints naturals, amb una vegetació espontània que actualment ha ocupat les terrasses, els talussos i les places de les pedreres, tot originant un jardí natural producte de l'especial microclima creat a redossa del vent i amb una important humitat del subsòl.

- La pedrera nova: que es correspon a l'explotació realitzada de forma mecànica, constituïda per una excavació vertical de més de 20 metres que crea espais oberts en forma de cubs, ordenats i de tendència rectilínia, que forma espais i figures esculpides com el denominat Tòtem, parets amb relleus, escales, replans, rails..., i dibuixades per les marques de les eines i els buits dels cantons de marès extrets.

Actualment és un espai cultural obert al públic on es duen a terme obres de creació plàstica en marès com el denominat Laberint, i activitats lúdiques i didàctiques.

Aquest espai compta amb un centre d'informació i aparcament.

Pertinences o accessoris

Pedrera del Laberint

- Màquina regatadora amb un disc: màquina desmuntada amb el disc separat de la seva ubicació, i en un estat de conservació molt deteriorat.
- Rails: hi ha col·locat un tram de rails d'uns 7 metres sobre els quals hi ha la màquina regatadora.
- Màquina de tallar rodones en cantons: està muntada i amb els seus elements, no s'ha posat en funcionament.

Caseta del comptador d'electricitat i Taller de marès

- Són antigues casetes de trencador, on berenaven (caseta de llum) i on guardaven màquines i eines (taller).
- Actualment s'han millorat els sostres.
- Tenen dues ampliacions a manera de porxos anterior i posterior per acollir millor l'activitat de tallers didàctics i de magatzem.

Antic aljub

- A la zona del circuit botànic hi ha un antic aljub, avui reconvertit en zona de jardí amb un petit estany, que els trencadors utilitzaven per guardar les seves eines a la zona coberta amb cúpula.

Exterior caseta de llum

- Màquina de serrar terços, quarts o quints en mal estat
- Màquina amb cinta per carregar les peces al camió, element totalment deteriorat

Béns mobles vinculats

En aquest moment no es compta amb cap eina de trencador d'extracció manual: escoda, parpal, tallant, llaunetes, molí manual, tascons...

Memòria històrica

L'activitat extractiva de les pedreres de s'Hostal apareix documentada i descrita a l'obra Die Balearen (1869-1891) de l'arxiduc Lluís Salvador, la qual cosa indica que l'extracció manual de marès de la pedrera ja s'havia iniciat a mitjan segle XIX.

L'extracció manual (escola i pic entre altres eines) es desenvolupa fins a principis dels anys 60 del segle XX, i crea diverses mides i profunditats variables. A partir d'aquell moment s'excaven les grans pedres de forma mecànica: màquina elèctrica sobre vagoneta i amb dos grans discs de tall.

L'any 1994 s'atura definitivament l'extracció a les pedreres de s'Hostal, i a partir d'aquell any es crea l'Associació Lítica, entitat cultural sense ànim de lucre, amb l'objectiu de preservar, rehabilitar i posar en valor les pedreres de marès com a patrimoni històric-etnològic de valor artístic, cultural i paisatgístic, que és qui gestiona l'espai de les pedreres, i que a partir de 2011 es converteix en Fundació Lítica-Pedreres de s'Hostal, amb la participació de la propietat del terreny i la presència de l'Ajuntament de Ciutadella.

Posteriorment Lítica inicia dues etapes de desenrunat de les pedreres, que s'havien convertit en gran part en abocadors, i comença la fase de transformació en centre cultural i la creació de circuits de passeig, d'itineraris i de jardins.

Documentació

Lítica-s'Hostal: Sol·licitud de declaració d'interès general, maig de 2009. Conté planimetries i material fotogràfic

Bibliografia

- Archiduque Luis Salvador de Austria (1890). La isla de Menorca. Traducció de Carlos i Bàrbara Sánchez-Rodrigo (1980), Ed. Caja de Ahorros y M. P. de las Baleares
- Elorduy, Joan i Florit Nin, Francesc (1995). Guia de les pedreres de marès de Menorca. Ed. Lítica
- Enciclopèdia de Menorca, XV. Antropologia II (volum 1), pàg. 171
- Florit Nin, Francesc i Sauleau Lara, Laetitia (1995). Pedreres de marès. Ed. Lítica i Sa Nostra, Caixa de Balears
- Lara, Laetitia (2002). "Las canteras de marés: un universo", en De pedra pàg. 119. Ed. Centre d'Estudis Locals d'Alaior
- Sauleau Lara, Laetitia (1985). Pedreres i trencadors. Quaderns de Folklore 22-23. Ed. Col·lectiu Folklòric de Ciutadella

Estat de conservació

Bo

Documentació gràfica

(Vegeu el plànol i les fotografies annexos)

Limitacions específiques que s'han d'observar

1. Totes les actuacions sobre el bé, tret de les obres de conservació i reparació, les ha d'autoritzar el Consell Insular.
2. S'han de conservar les petjades deixades per la feina dels trencadors: regates, replans, escales, marques dels trencadors...
3. Cal comunicar al Consell Insular de Menorca tots els actes jurídics i tècnics que puguin afectar el bé.
4. Les que estableix la Llei 12 /1998, del patrimoni històric de les Illes Balears.

Titulars

- R. M. P. P., amb NIF ----- i domicili -----, 1/4 de la nuda propietat cam caràcter privatiu per títol de dissolució de comunitat i adjudicació.
- F. E. P. P., amb NIF -----i domicili -----, 1/4 de la nuda propietat amb caràcter privatiu per títol de dissolució de comunitat i adjudicació.
- S. L. P. P., amb NIF ----- i domicili -----, 1/4 de la nuda propietat cam caràcter privatiu per títol de dissolució de comunitat i adjudicació.
- M. L. P. P., amb NIF ----- i domicili -----, 1/4 de la nuda propietat cam caràcter privatiu per títol de dissolució de comunitat i adjudicació.
- Fundació Lithica – Pedreres de s'Hostal, amb CIF G7741324 i domicili al camí Vell, km 1, 07760 de Ciutadella, titular del 100 % de l'usdefruit temporal sobre la finca pel termini de trenta anys comptats a partir del 19 de novembre de 2015.

Segon. Fer-ne la corresponent anotació en el Catàleg Insular del Patrimoni Històric de Menorca amb el núm. CIPH-00028.

Tercer. Notificar l'acord a l'Ajuntament de Ciutadella segons el que estableix l'article 19 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, a la propietat afectada i a la Fundació Lithica.

Quart. Comunicar l'acord al Catàleg General del Patrimoni Històric de les Illes Balears per a l'anotació definitiva.

Cinquè. Publicar l'acord en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Maó, 29 de juny de 2017

La secretària interina
Rosa Salord Olèo

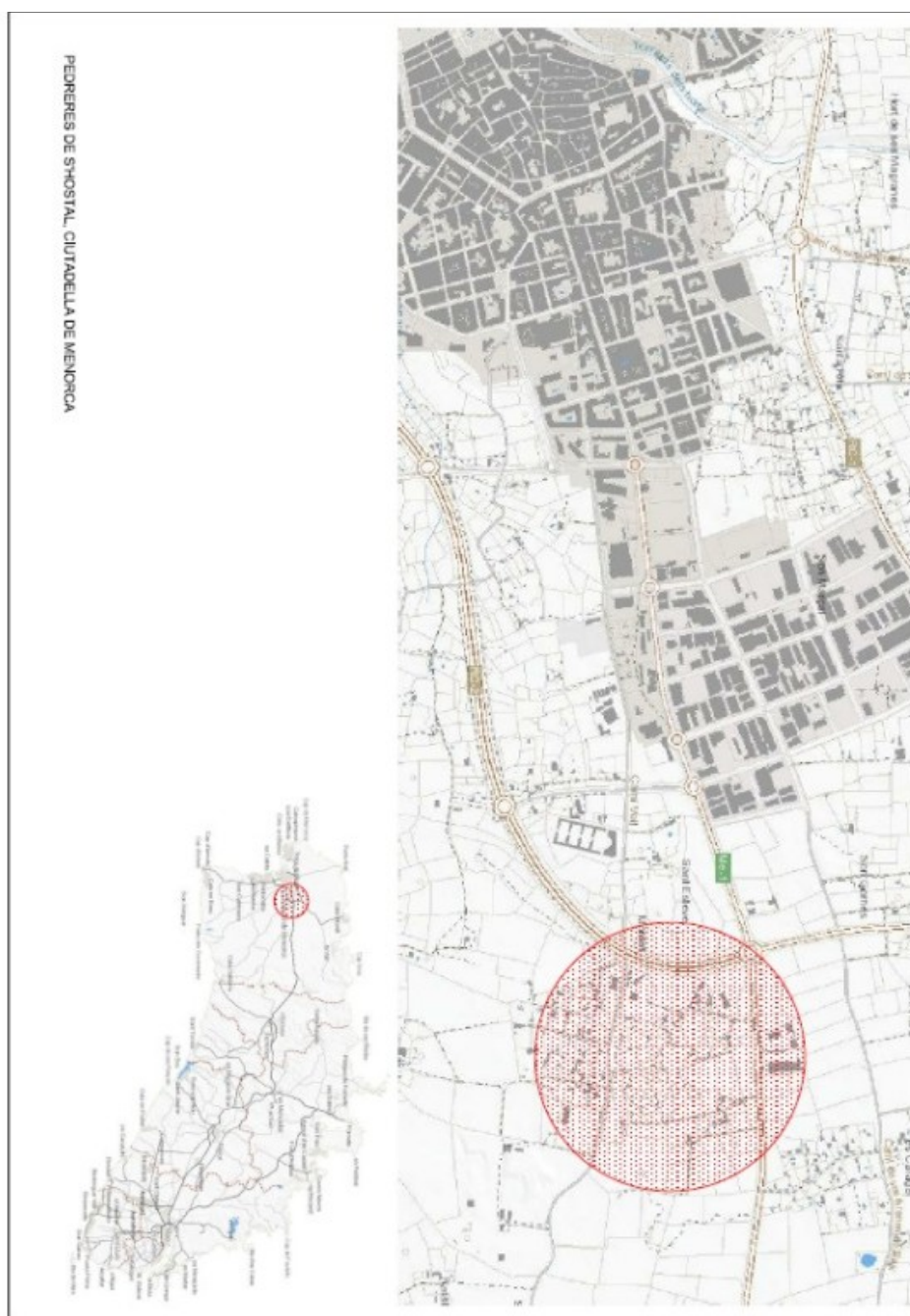
CONSELL INSULAR
DE MENORCA

**MENORCA
TALAIÒTICA**

Candidata Patrimoni Mundial

**ANNEX – PLÀNOLS I FOTOGRAFIES DE LES PEDRERES DE S'HOSTAL
(CIUTADELLA)**

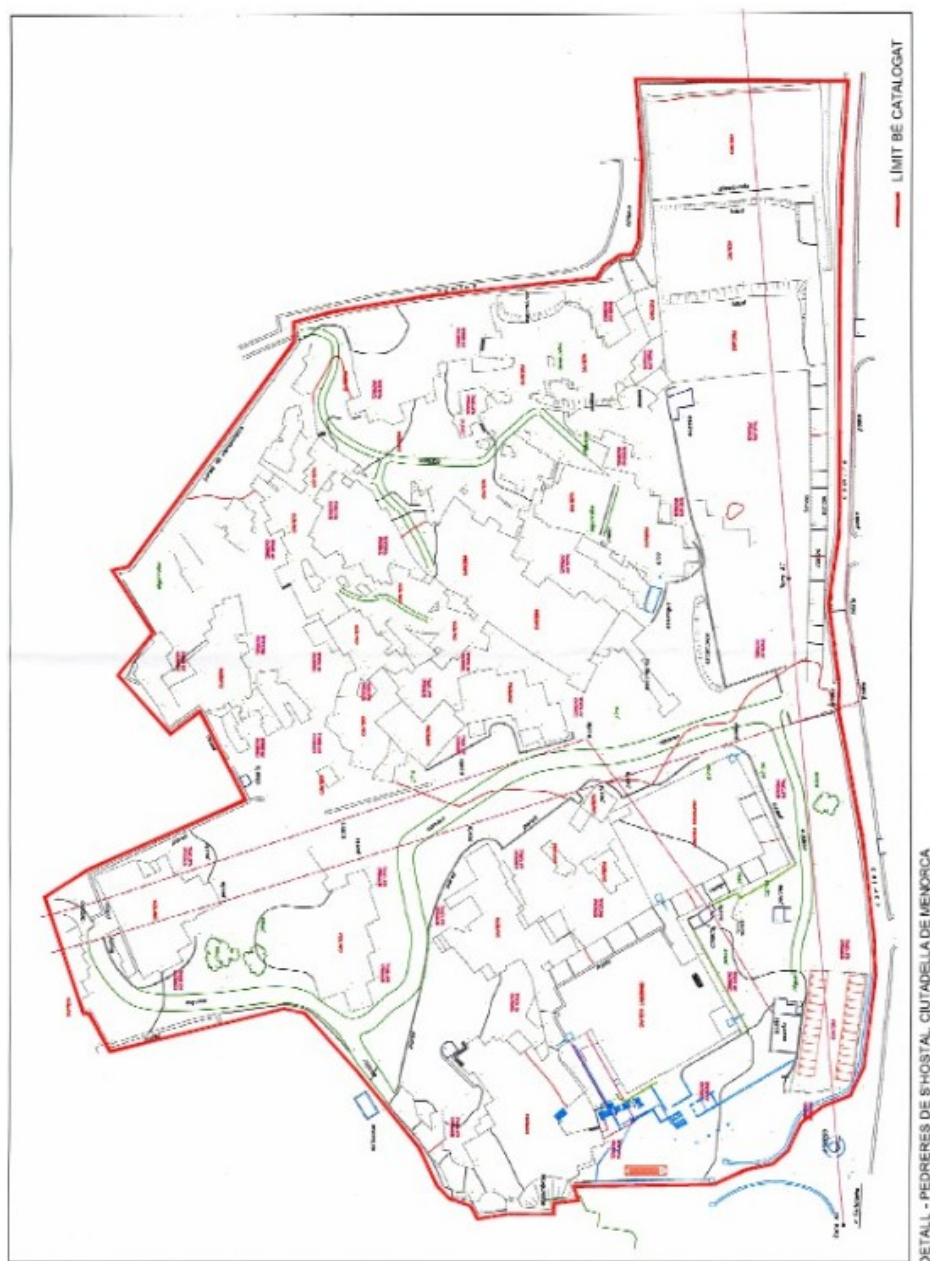
CONSELL INSULAR
DE MENORCA

**MENORCA
TALAIÒTICA**

Candidata Patrimoni Mundial

**ANNEX – PLÀNOLS I FOTOGRAFIES DE LES PEDRERES DE S'HOSTAL
(CIUTADELLA)**

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

**MENORCA
TALAIÒTICA**

Candidata Patrimoni Mundial

ANNEX – PLÀNOLS I FOTOGRAFIES DE LES PEDRERES DE S'HOSTAL (CIUTADELLA)

LÍMIT DE CATALOGAT

ORTOFOTO 2014 - PEDRERES DE S'HOSTAL, CIUTADELLA DE MENORCA

